

บทที่ 8

อุบัติเหตุในเด็กและการป้องกัน

วัยเด็กเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการ ด้านการเคลื่อนไหวค่อนข้างมาก เด็กจึงอยู่ไม่นิ่ง ชุกชน อยากรู้เรียน รู้ ชอบค้นคว้า ทดลองสิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา วัยเด็กเป็นวัยแห่งพลังงาน เด็กมีพลังมากมายที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการ วัยเด็กจึงเป็นวัยที่มีความเสี่ยงจากการได้รับอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะเป็นเด็กแรกเกิดหรือเด็กช่วงวัยทารก อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยนี้ไม่น้อยไปกว่าวัยเด็กเล็กหรือวัยก่อนเรียน อุบัติเหตุส่วนใหญ่ เกิดจากการขาดความระมัดระวังของผู้เลี้ยงดูเด็กจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้นเพื่อให้การดูแลสุขภาพเด็กเป็นไปอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดูแลเด็ก ศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ การป้องกัน การลดความเสี่ยงภัยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ ช่วยให้เด็กได้รับการคุ้มครองไม่ให้เด็กได้รับบาดเจ็บ หรือเกิดความพิการ เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ปลอดภัย ปราศจากอันตราย และมีสุขภาพดี

ความหมายของอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุในความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม 2546 (2546, หน้า 1385) หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ความบังเอิญ

พิพัฒน์ ชูวรเวช (2540, เล่ม 8, หน้า 227) ได้ให้ความหมายของอุบัติเหตุว่า หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหันไม่รู้ตัวล่วงหน้ามาก่อน อุบัติเหตุอาจทำให้เกิดอันตรายได้ตั้งแต่เล็กน้อย เช่น ทรัพย์สินเสียหาย จนถึงบาดเจ็บ พิการ หรือร้ายแรงถึงตาย

สมทรง อินสว่าง (2540, หน้า 381) ได้ให้ความหมายของอุบัติเหตุว่าหมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายและก่อให้เกิดอันตราย หรือบาดเจ็บต่อเด็ก เป็นสาเหตุให้การเจริญเติบโตและพัฒนาการชะงักงันลงได้ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น อาจทำให้เด็กเกิดการเจ็บป่วย พิการ หรือเกิดการตายขึ้นได้

อุบัติเหตุ หมายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้วางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งก่อให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิต และทำให้ทรัพย์สินเสียหาย (อุบัติเหตุ, 2549)

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันและทำให้เกิดผลที่มีได้เจตนา หรือมุ่งหวังจนทำให้เสียชีวิตหรือสูญเสียอวัยวะและสาวยตา หรือทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง (อุบัติเหตุ, 2549)

จากความหมายของอุบัติเหตุสรุปว่าอุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ มีผลกระทบต่อผู้อยู่ในเหตุการณ์นั้นโดยตรง อาจก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ทรัพย์สิน บาดเจ็บ ทั้งที่สามารถช่วยตนเองได้ และต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

เด็กวัยแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เด็กจึงมีธรรมชาติของความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้ว่าทดลอง ลองผิดลองถูก ลองทำกิจกรรมต่าง ๆ ซ้ำไปซ้ำมา ส่งผลให้เด็ก ชุกชอน อยู่ไม่นิ่ง ชอบปีนป่าย กระโดดโลดเต้น ธรรมชาติของเด็กวัยนี้จึงมีความคิด และสนใจ เฉพาะเหตุการณ์ที่อยู่เฉพาะหน้า ไม่สามารถคิดต่อไปได้ว่าถ้าตนเองทำเช่นนี้แล้วต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น จึงเป็นที่มาของอุบัติเหตุ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เด็กจึงจำเป็นต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากผู้เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ เพื่อคอยแนะนำและระมัดระวังเด็ก มิให้ได้รับอันตรายจากธรรมชาติตามวัยของเด็ก อุบัติเหตุในเด็ก มีหลายสาเหตุดังนี้ (สมทรง อินสว่าง, 2540, หน้า 381 – 384)

1. สาเหตุจากตัวเด็ก

อุบัติเหตุที่เกิดจากตัวเด็ก ทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บมีสาเหตุดังต่อไปนี้

1.1 วัยของเด็ก ธรรมชาติตามวัยเด็ก ทำให้เด็กเสี่ยงต่ออันตรายต่าง ๆ จากการ เล่นได้มากกว่าเด็กวัยอื่น ๆ เนื่องจากการเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็กยังไม่พร้อมสมบูรณ์ ได้แก่ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขนและขา การใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การใช้นิ้วมือหยิบจับ สิ่งของต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้มือและตายังไม่สัมพันธ์กัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็ก ได้รับอุบัติเหตุได้มากที่สุด จึงมีผู้เรียกเด็กวัยนี้ว่า “วัยอุบัติเหตุ” ซึ่งเกิดจากความชุกชอน ความอยากรู้อยากเห็น ชอบกระโดดโลดเต้น ชอบปีนป่าย ชอบการผจญภัย ชอบสนุกสนาน ชอบทำทายเป็นต้น

1.2 สัญชาตญาณของเด็ก เด็กวัยก่อนเรียน มีสัญชาตญาณของความอยากรู้อยากเห็น มักสนใจและชอบสัมผัสสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ยังไม่คุ้นเคย ชอบการสำรวจ ค้นคว้าทดลอง โดยเฉพาะเรื่องที่ยังสงสัยอยากรู้ ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อเด็กสัมผัสหยิบจับสิ่งนั้น

อาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้น ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น การเลียนแบบการแสดงในโทรทัศน์ การนำไม้หรือลวดมาเล่น ใช้นิ้วมือแหย่เข้าไปในที่เสียบปลั๊กไฟ การอมเหรียญแล้วติดคอหรือหลอดลม การตกลงมาจากที่สูง การปีนป่ายรั้วหรือประตูบ้าน การสัมผัสปลั๊กไฟขณะที่ตัวเปียกน้ำ การปีนตู้ปิ่นต้นไม้หรือปีนชั้นวางของต่าง ๆ เพื่อหยิบสิ่งของ การเล่นไม้ขีด ไฟแช็ค และการเล่นน้ำในห้องน้ำ เป็นต้น

1.3 สภาพจิตใจและอารมณ์ของเด็ก โดยธรรมชาติ เด็กวัยนี้มักมีสภาพจิตใจและอารมณ์ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงได้ง่าย อ่อนไหวง่าย บางครั้งมีอาการแฉะใจเรง แต่ไม่นานอาจมีอาการหงุดหงิด โกรธ เศร้าหมอง อาจเนื่องมาจากการถูกขัดใจ เด็กไม่ทันคิด หรือตัดสินใจไม่ถูก ทำให้ขาดความระมัดระวัง จนเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ

1.4 เพศของเด็ก อุบัติเหตุมักเกิดขึ้นในเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง เพราะโดยลักษณะอุปนิสัยเด็กชายย่อมมีความซุกซน กล้าแสดงออก ชอบเสียง ชอบโลดโผน ชอบผจญภัย ต้องการแสดงออกมากกว่าเด็กหญิง เด็กชายมักจะซนกว่าเด็กหญิง ชอบทดลอง ไม่กลัวเจ็บ ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กชายได้รับอุบัติเหตุมากกว่า

1.5 สภาพทางร่างกาย เด็กที่อยู่ในสภาพไม่ปกติ เช่น ความเหน็ดเหนื่อย อ่อนเพลีย สายตาสั้น หูตึง แขนขาพิการ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ เด็กที่มีความผิดปกติทางร่างกาย หรือเด็กที่อยู่ในสภาวะเจ็บป่วย ส่งผลให้เด็กไม่สามารถดูแลตนเองได้เต็มที่ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายกว่าปกติ

2. สาเหตุจากพ่อแม่พี่น้องของเด็ก

อุบัติเหตุที่เกิดจากพ่อแม่พี่น้องของเด็กมีสาเหตุดังต่อไปนี้

2.1 จากการขาดความเอาใจใส่เด็ก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ญาติพี่น้องขาดการดูแลและละเลยในการเอาใจใส่เด็กเนื่องจากมีภารกิจ ขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธี เด็กจึงมักประสบอุบัติเหตุได้ง่าย และเกิดขึ้นบ่อย ๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในแต่ละวันเด็กซุกซนและอยู่ไม่นิ่งตลอดเวลา บางครั้งการปล่อยให้เด็กอยู่บ้านตามลำพัง เด็กอาจชวนกันไปเล่นในที่ที่ก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ โดยเฉพาะการเล่นน้ำในบ่อ หรือแอ่งน้ำ ซึ่งมักจะได้ยินข่าวว่าเด็กตกน้ำ จมน้ำในบ่อหรือคลองชลประทานอยู่เสมอ ๆ หรือแม้กระทั่งห้องน้ำในบ้าน อุบัติเหตุเหล่านี้ เกิดจากการขาดการเอาใจใส่ของบุคคลในครอบครัว

2.2 จากความประมาท เลินเล่อ ของพ่อแม่ญาติพี่น้อง การขาดความระมัดระวังของผู้ใหญ่ที่มีเด็กอยู่ในบ้าน เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตของเด็ก ความประมาทขาดความพินิจพิจารณา ขาดความรอบคอบ อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุแก่

เด็กได้ การวางของมีคมในที่ที่เด็กสามารถหยิบมาเล่นได้ การใช้สารเคมีต่าง ๆ เช่น ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหนู ยาฆ่าหญ้าเมื่อใช้แล้วไม่เก็บให้มิดชิดพันมือเด็ก การเก็บยารักษาโรคต่าง ๆ ไว้ในตู้เย็น ที่เด็กอาจหยิบกินได้ ของใช้ภายในบ้าน เช่น กระติกน้ำร้อน และเตาแก๊ส เป็นอันตรายต่อเด็ก จึงควรดูแลและระมัดระวังเป็นอย่างดี เพื่อความไม่ประมาท ควรแนะนำอันตรายที่อาจจะเกิดกับเด็ก

2.3 จากสภาพทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ของพ่อแม่ญาติพี่น้อง พ่อแม่ พี่น้องของเด็กที่มีสภาพร่างกายและจิตใจไม่ปกติ เช่น เกิดเจ็บป่วย มีร่างกายพิการ มีอารมณ์ เครียด เศร้าโศกเสียใจ หรือมีอารมณ์โกรธ ทำให้ขาดความสนใจ ขาดความระมัดระวัง ในการดูแลเอาใจใส่เด็ก ทำให้เด็กได้รับอุบัติเหตุ เด็กต้องการผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ สามารถดูแลเอาใจใส่เด็กให้ปราศจากอันตรายใด ๆ ที่จะทำอันตรายแก่เด็ก ควรยอมรับและเข้าใจธรรมชาติตามวัย และสิทธิที่เด็กควรจะได้รับ การดูแลให้ปลอดภัยจะช่วยให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย มีความสุข และปราศจากอุบัติเหตุ

3. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

อุบัติเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมมีสาเหตุดังต่อไปนี้

3.1 สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ส่งผลให้เด็กได้รับบาดเจ็บจากอันตรายเล็ก ๆ น้อย ๆ พิกัดหรือแม้กระทั่งเสียชีวิตได้อย่างคาดไม่ถึง เช่น ฝนตก น้ำท่วม โคลนถล่ม ภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ อุบัติเหตุจากการจลาจลทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เป็นต้น

3.2 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทั้งภายในบ้านและรอบ ๆ บริเวณบ้าน อาจเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น ถนน แม่น้ำ ลำคลอง บ่อน้ำ สระน้ำ บ่อเลี้ยงปลา อ่างเลี้ยงปลาสวยงาม บริเวณบ้านที่มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เก่าชำรุด วางทิ้งไว้ไม่เป็นระเบียบ และสนามเด็กเล่นบริเวณหมู่บ้านที่มีอุปกรณ์ชำรุดขาดการดูแลและบำรุงรักษา เป็นต้น

3.3 สิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิดครอบครัวเด็ก อาจเป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียงหรือเพื่อนเล่น เมื่อเด็กไปเล่นด้วยกันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ เช่น วิวุ่นกัน การพลัดตกหกล้ม หรือขี่จักรยานล้ม บางครั้งเด็กอาจเล่นโดยขาดความระมัดระวัง โดยนำไม้มาเล่น ทำให้ได้รับบาดเจ็บ และเป็นอันตราย เป็นต้น ปัจจุบันสังคมมีความเสื่อมถอยทางจริยธรรม จึงทำให้คนทำมาหากินโดยอาศัยเด็กเป็นเครื่องมือ เช่น ลักพาเด็กแล้วบังคับให้ขอลา การ

ทำร้ายทารุณกรรมเด็ก บังคับให้เด็กทำงาน และการบังคับข่มขืนเด็ก เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ทำให้ผู้คนขาดสติ ขาดความรับผิดชอบชั่วดี ขาดคุณธรรม และจริยธรรม เป็นต้น

สรุปได้ว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในเด็กมีอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน เช่น สาเหตุจากตัวเด็กเอง สาเหตุจากพ่อแม่พี่น้องของเด็ก และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เป็นต้น พ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กโดยเฉพาะช่วงวัยทารกและวัยก่อนเรียน ระหว่างอายุแรกเกิดถึง 6 ปี ควรตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการระมัดระวังอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก ที่ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็กให้ล่าช้า และมีพัฒนาการ ไม่เป็นไปตามวัย อุบัติเหตุที่ได้รับบางครั้งอาจรุนแรงจนเป็นสาเหตุให้เด็กเสียชีวิต จากความประมาทของผู้ใหญ่และจากความซุกซนเพราะธรรมชาติของเด็ก จึงควรร่วมมือกันระหว่างพ่อแม่ และผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กให้ความสำคัญต่อชีวิตเด็ก เพราะเด็กก็คือมนุษย์คนหนึ่งที่ต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่ให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นพื้นฐานให้เด็กเจริญเติบโต และปราศจากอันตรายทั้งปวง

ผลกระทบของการเกิดอุบัติเหตุ

เมื่ออุบัติเหตุเกิดขึ้นกับเด็กย่อมส่งผลกระทบต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ตลอดทั้งมีผลกระทบต่อครอบครัวของเด็กดังที่ สุริยา อ่าวพิทักษ์ (2542, หน้า 131 – 132) ได้กล่าวถึงผลกระทบของอุบัติเหตุที่มีต่อเด็กมีดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบด้านร่างกาย

อุบัติเหตุที่มีผลกระทบต่อร่างกายเด็กมีดังต่อไปนี้

1.1 ผลกระทบต่อผิวหนัง ทำให้เกิดอาการบาดเจ็บ มีบาดแผลถลอก ฟกช้ำดำเขียว หို့เลือด ฉีกขาดเจาะเป็นรูลึก ทำให้เด็กเจ็บปวดทุกข์ทรมานจากบาดแผล และเป็นช่องทางให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเด็ก

1.2 ผลกระทบต่อเส้นเลือด อาจมีการฉีกขาดของเส้นเลือดฝอยหรือเส้นเลือดใหญ่ ทำให้มีเลือดออก มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าเส้นเลือดอะไรฉีกขาด ถ้าเด็กเสียเลือดมากอาจเกิดอาการช็อคและเป็นอันตรายต่อชีวิตได้

1.3 ผลกระทบต่อกล้ามเนื้อหรือเนื้อเยื่อของร่างกาย ทำให้มีการฟกช้ำหรือฉีกขาด เมื่อเนื้อเยื่อหรือกล้ามเนื้อได้รับบาดเจ็บ จะเกิดการหลั่งสารฮีสตามีน ทำให้มีเลือดมาคั่งบริเวณที่บาดเจ็บ ทำให้เกิดปวดบวมแดงร้อนหรือเกิดการอักเสบได้

1.4 ผลกระทบต่อกระดูก ถ้าเป็นอุบัติเหตุที่รุนแรงอาจทำให้มีกระดูกแตกร้าวหรือหักได้ ทำให้โครงสร้างของอวัยวะต่าง ๆ ที่ห่อหุ้มกระดูกหรือเป็นแกนกลางเสียไป เกิดอันตรายกับเนื้อเยื่อบริเวณรอบ ๆ กระดูก

1.5 ผลกระทบต่อสมอง จากการถูกระแทกบริเวณศีรษะ การหกล้มศีรษะฟาดพื้น หรืออุบัติเหตุจากยานพาหนะ อาจส่งผลกระทบต่อสมองของเด็ก จึงควรรีบให้การรักษา เพื่อมิให้เกิดอันตรายร้ายแรงกับเด็ก

2. ผลกระทบด้านจิตใจ

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กทำให้สภาพร่างกายเด็กได้รับความเจ็บปวดทรมาน จากบาดแผลประเภทต่าง ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจเด็ก เด็กเกิดความวิตกกังวลใจ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดความกลัวฝังใจ ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออก อาจมีพฤติกรรมถดถอย มีพัฒนาการล่าช้า พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก จึงควรให้การดูแลเอาใจใส่ไม่ให้เด็กอยู่ในภาวะเช่นนี้ ยาวนานเกินไป ควรรักษาและดูแลให้เด็กรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เป็นกำลังใจให้เด็กมีสุขภาพจิต ที่ดี ส่งผลให้เด็กอบอุ่นใจ สบายใจสามารถฟื้นตัวได้เร็วขึ้น

การเกิดอุบัติเหตุในเด็ก มีผลกระทบต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุประเภทใดก็ตาม เนื่องจากเด็กกำลังเติบโตและมีพัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็วทุกด้าน เมื่อเด็กได้รับอุบัติเหตุ ย่อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กหยุดชะงักและล่าช้า โดยเฉพาะสมอง หากสมองกระทบกระเทือนจากอุบัติเหตุ จะไม่มีการสร้างเซลล์ประสาทขึ้นมาใหม่ (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2545, หน้า 12) เมื่อเด็กได้รับบาดเจ็บทำให้ร่างกายมีบาดแผล ฟกช้ำ ผิวน้ำเป็นแผลถลอกหรืออาจมีการฉีกขาดของผิวหนัง เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย เกิดอาการ อักเสบ เจ็บปวดและทรมาน ทำให้สภาพจิตใจของเด็กเปลี่ยนแปลง มีความวิตกกังวล ตกใจ และกลัว ผู้เลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องให้การดูแลและเอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิด เด็กที่ได้รับอุบัติเหตุ อาจมีผลให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก อาจ กลายเป็นเด็ก ตี้อารมณ์และเอาแต่ใจตนเองตามมา เพราะขณะที่เด็กเจ็บป่วย พ่อ แม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก จะให้ความสนใจกับเด็กเป็นพิเศษ คอยดูแลระมัดระวังเด็ก จึงส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางลบได้

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยต่าง ๆ

อุบัติเหตุสามารถเกิดขึ้นกับเด็กทุกเพศทุกวัย และเกิดขึ้นโดยกะทันหันโดยไม่ได้มีการ ระมัดระวังตนเอง ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัย ย่อมเป็นแนวทางที่ทำให้อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กมีอัตราการลดลง อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กตามวัยมี ดังต่อไปนี้ (นพมาศ ชูวรเวช, 2538, หน้า 519 – 523 และสุธิภา อารพัทักษ์, 2542, หน้า 134 – 137)

1. วัยทารก

อุบัติเหตุที่เกิดกับทารกมักเกิดขึ้นภายในบ้าน เนื่องจากเด็กทารกมีกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการนอนอยู่ตลอดเวลา เมื่อเริ่มเข้าเดือนที่ 3 เป็นต้นไป เด็กสามารถตะแคงตัวคว่ำ คืบ และคลานได้ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กจึงมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากเด็กยังไม่สามารถช่วยตัวเองได้ พ่อแม่และผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูเด็กเป็นบุคคลสำคัญที่จะดูแลและป้องกันอุบัติเหตุมิให้เกิดกับเด็ก อุบัติเหตุที่มักพบบ่อยมีดังต่อไปนี้

1.1 การหายใจไม่ออก เด็กวัยทารกใช้เวลาส่วนใหญ่กับการนอนหลับยาวนาน คนเลี้ยงดูเด็กต้องมีความระมัดระวัง ไม่ให้เด็กนอนที่นอนอ่อนหนานุ่ม เพราะมักเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กนอนหลับหน้าและจมุกจมที่นอน เด็กยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ทำให้เด็กหายใจไม่ออก

1.2 การสำลัก ขณะเด็กรับประทานอาหารเด็กจะต้องดูดและกลืน อาจเกิดการสำลักเข้าไปในหลอดลมทำให้เกิดอันตราย เนื่องจากเศษอาหารไปปิดกั้นทางเดินหายใจ เด็กไม่สามารถหายใจนำอากาศเข้าและออกได้ ทำให้เสียชีวิต

1.3 การพลัดตกจากที่สูง เมื่อเด็กสามารถเคลื่อนไหวด้วยการคว่ำเองได้ การเลี้ยงดูเด็กด้วยความประมาท ขาดความระมัดระวัง ปล่อยให้เด็กไถตามลำพังในที่สูง เช่น บนโต๊ะ และบนเตียง เด็กจะพลิกตะแคงตัวตกลงมา ทำให้เด็กได้รับอันตราย เมื่อเด็กคืบและคลานได้ควรระมัดระวัง ดูแลไม่ให้เด็กคลานเข้าไปใต้เตียงหรือเก้าอี้ ไม่ให้เด็กปีนป่ายโต๊ะ เก้าอี้ อาจล้มลงทับเด็ก หรือกระแทกศีรษะ ทำให้เด็กบาดเจ็บ ผู้ใหญ่ควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด

1.4 จากการกลืนสารพิษ เมื่อเด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป เริ่มคลานได้ เด็กมักชอบคลานไปตามบริเวณต่าง ๆ ภายในบ้าน ชอบใช้มือหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ ที่เด็กคว่ำหยิบได้เข้าปาก สารพิษที่ก่อให้เกิดอันตราย เช่น ผงซักฟอก น้ำยาขัดห้องน้ำ สบู่ ยาฉีดยุง และ ถ่านไฟฉาย เป็นต้น ผู้ใหญ่ควรเก็บสารพิษไว้ในที่ที่ปลอดภัยให้พ้นจากมือเด็ก ควรทำลูกกรงกันไม่ให้คลานเข้าไปหยิบมาเล่นได้

1.5 จากความร้อน เมื่อเด็กคลานได้จะรู้จักเกาะยืน หรือเหนียวรั้งตัวเพื่อยืนขึ้น ควรให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ ไม่ควรใช้ผ้าปูโต๊ะ หรือน้ำของร้อน ๆ โดยเฉพาะกระติกน้ำร้อนวางในที่ที่เด็กหยิบจับได้ เรามักพบว่าเด็กเล็ก ๆ มักจะถูกน้ำร้อนหรือของร้อน ๆ ภายในบ้านลวกอยู่เสมอ ควรเก็บให้พ้นมือเด็ก

1.6 การจมน้ำ เด็กวัยทารกยังอาบน้ำเองไม่ได้ ผู้เลี้ยงต้องอุ้มเด็กอาบน้ำ อาจเผลอทำเด็กทารกหลุดมือ ทำให้เด็กสำลักน้ำ หรือเมื่อเด็กนั่งได้ ปล่อยให้ทารกนั่งอาบน้ำในอ่างอาบน้ำ

ตามลำพัง เมื่อทารกเอี้ยวตัว อาจทำให้ตัวเอียงจมลงไปในน้ำ หรือหน้าคะมำลงไปในน้ำ ทำให้เด็กสำลักและเสียชีวิตได้

1.7 การเลี้ยงเด็กทารก เด็กทารกอายุ 1–2 เดือน อาจได้รับอันตรายจากการอุ้ม การเลี้ยงดูในชีวิตประจำวัน ไม่เข้าใจการอุ้มเด็ก การอุ้มพาดบ่าโดยไม่ประคองช่วงคอและหลัง การอุ้มทารกไม่ระมัดระวังอาจทำให้ทารกพลัดตกได้ หรือขณะที่ทารกนั่งรถหัดเดิน ควรดูแล ไม่ปล่อยให้ย้อยู่ลำพัง เด็กอาจล้มคว่ำลงมาจากรถ หรือรถอาจตกจากที่สูง ทำให้เด็กได้รับอันตรายได้

นอกจากนี้เมื่อทารกเข้าเดือนที่ 3 หรือเดือนที่ 4 ผู้เลี้ยงดูเด็กบางคนชอบจับเด็กโยนขึ้นสูง ๆ แล้วร้อรับเด็ก บางครั้งอาจรับเด็กพลาด เป็นเหตุให้เด็กได้รับอุบัติเหตุที่รุนแรง และได้รับความกระทบกระเทือนต่ออวัยวะที่สำคัญ เช่น ศีรษะ แขน ขา และบริเวณใบหน้า เป็นต้น จึงควรเล่นกับเด็กด้วยความระมัดระวังซึ่งการเล่น อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในเด็ก และได้รับอันตรายได้

1.8 จากการนอน อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2549ก, หน้า 27 – 31) ได้กล่าวถึงการนอนให้ปลอดภัยในเด็กทารกพบว่า “ท่านอนที่อันตรายมากที่สุดสำหรับทารกคือการนอนคว่ำ” จากการวิจัยพบว่า “การนอนคว่ำ เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อโรคการตายฉับพลันของเด็กทารก โดยไม่ทราบสาเหตุหรือที่เรียกกันว่าโรค SIDS” (sudden infant death syndrome) ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีโครงการ “ให้เด็กนอนหงาย” (back to sleep) โดยแนะนำให้จัดท่านอนเด็กเป็นท่านอนหงายเสมอตั้งแต่ว่าปี พ.ศ. 2535 พบว่าการตายจากโรค SIDS ลดลงอย่างชัดเจน จากการวิจัยหลายแห่งพบว่า การนอนคว่ำมีความเสี่ยงต่อการกดทับจมูก และปาก จนขาดอากาศหายใจ มากกว่าการนอนหงาย 2–7 เท่าตัว ดังนั้นเด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือน ควรจัดท่านอนหงายเท่านั้น การนอนคว่ำอาจเป็นอันตรายได้ เพราะเด็กทารกแรกเกิด ยังตะแคงหน้า และยกศีรษะไม่เป็น เมื่อเริ่มมีการทรงตัวโครงการ “ให้เด็กนอนหงาย” พบว่า “อัตราการเสียชีวิตของทารกจากการตายฉับพลันของทารกโดยไม่ทราบสาเหตุลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน แม่สามารถจับลูกให้นอนคว่ำบ้าง แต่ทำได้เฉพาะในเวลาที่ได้ก่อกำบัง และเมื่อมีผู้ดูแลเด็ก ฝ้าคูอยู่ใกล้ชิด เพื่อให้เด็กลดโอกาสการเกิดภาวะหัวแบน และได้ออกกำลังกายกล้ามเนื้อและหัวไหล่ให้เกิดความแข็งแรง”

1.9 จากเครื่องนอน เบาะ ที่นอน หมอน พูก ผ้าห่ม มุ้ง ที่อยู่บนเตียงเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการขาดอากาศหายใจได้ เบาะสำหรับเด็ก ต้องเป็นเบาะที่มีความแข็งกำลังดี เบาะ พูก หมอนหรือผ้าห่มนุ่ม ๆ หนา ๆ ขนาดใหญ่ ๆ หน้าเด็กอาจจมลงไปแล้วกดจมูกและปากเป็นเหตุให้ขาดอากาศหายใจและเสียชีวิตได้

1.10 จากเตียงเด็ก เด็กอายุต่ำกว่า 2 ขวบ ควรนอนเตียงเด็กที่ได้มาตรฐาน หรือนอนเบาะแยกจากเบาะที่นอนผู้ใหญ่ การให้เด็กเล็กนอนเตียงผู้ใหญ่ อาจมีอันตรายจากช่องว่างที่เกิดขึ้นจากการจัดเตียง ช่องว่างที่มีขนาดกว้างกว่า 6 เซนติเมตร ในเด็กทารก (หรือขนาด 9 เซนติเมตร ในเด็กอายุมากกว่า 9 เดือนขึ้นไป) จะมีโอกาสที่ลำตัวเด็กจะตกลงไป ศีรษะติดค้างในท่าแขวนคอได้ ช่องว่างดังกล่าวที่พบบ่อยคือ ช่องว่างระหว่างเตียงกับกำแพง ซึ่งเกิดจากการจัดวางเตียงไม่ชิดกำแพงจริง หรือช่องว่างที่เกิดจากการจัดวางเตียงกับเฟอร์นิเจอร์อื่น

เตียงเด็กเล็กเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะใช้กับเด็กอายุน้อยกว่า 2 ขวบ ควรเลือกใช้เตียงที่มีมาตรฐานความปลอดภัย สำนักงานคุ้มครองความปลอดภัยในผลิตภัณฑ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รายงานการบาดเจ็บ จากการใช้เตียงเด็กในประเทศสหรัฐอเมริกาถึงปีละกว่า 10,240 ราย เป็นการตายประมาณปีละ 35 ราย ก่อนปี พ.ศ. 2513 ไม่มีการควบคุมมาตรฐานของเตียง พบว่ามีการตายถึงปีละ 150 – 200 ราย

สาเหตุสำคัญของการตายพบว่า การติดค้างของศีรษะที่ลอดผ่านซี่ราวหรือลอดผ่านช่องด้านหัวและเท้าของเตียง การกดทับใบหน้า จมูก เมื่อคว่ำหน้า ในช่องระหว่างเบาะที่นอนกับราวกันตก การแขวนคอซึ่งเกิดจากเสื้อผ้า สร้อยคอหรือสายคล้องหัวนมดูดเล่น และส่วนที่ยื่นของมุมเสา 4 ด้าน ดังนั้นมาตรฐานของเตียงเด็กเล็ก ต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. ราวกันตกมีซี่ราวห่างกันไม่เกิน 6 เซนติเมตร มีตัวยึดที่ดี เด็กไม่สามารถเหนี่ยวรั้งให้ตกได้เอง

2. จากขอบบนของเบาะที่นอนถึงราวกันตกด้านบน ต้องมีความสูงไม่ต่ำกว่า 65 เซนติเมตร หรือ 3 ใน 4 ของความสูงเด็ก

3. เบาะที่นอนต้องพอดีกับเตียง และไม่มีช่องว่างระหว่างเบาะกับราวกันตกเกินกว่าด้านละ 3 เซนติเมตร

4. ผนังเตียงด้านศีรษะและเท้า ต้องไม่มีการตัดตกแต่งให้เกิดช่องว่าง หรือหากเป็นลักษณะซี่ราวต้องมีระยะห่างไม่เกิน 6 เซนติเมตร

5. พื้นรองเบาะที่นอนต้องทึบและแข็ง

6. มุมเสาทั้ง 4 มุมต้องเรียบ มีส่วนนูนได้ไม่เกิน 1.5 มิลลิเมตร

สำหรับประเทศไทยมีมาตรฐานเตียงเด็กแล้วแต่ไม่เป็นมาตรฐานบังคับ ที่มีขายในห้างชื่อดังร้อยละ 80 ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานต่างประเทศ เช่นยังมีซี่ราวห่างกันมากกว่า 6 เซนติเมตร เป็นต้น

สรุปได้ว่าการนอนเตียงสำหรับเด็กเล็ก ควรใช้เตียงนอนแยกจากที่นอนผู้ใหญ่และควรใช้เตียงเด็กเล็ก กับเด็กอายุน้อยกว่า 2 ขวบ เลือกใช้เตียงที่มีมาตรฐาน มีคุณลักษณะโดยมีซี่ราวกันตกห่างกันไม่เกิน 6 เซนติเมตร เบาะแข็งบางพอดีกับเตียง ใช้หมอนและผ้าห่มบาง มุมเสาทั้ง 4 มุมต้องเรียบ มีส่วนนูนได้ไม่เกิน 1.5 มิลลิเมตร ฯลฯ จะเห็นได้ว่าเด็กเล็ก ๆ มีความเสี่ยงอันตรายจากสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก ผู้ใหญ่ควรให้ความสนใจดูแล และเอาใจใส่ ช่วยให้เด็กผ่านพ้นอุบัติเหตุและอันตรายช่วงวัยทารกไปได้อย่างดี

2. วัยเด็กเล็ก

วัยเด็กเล็กมักซุกซน ชอบค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว ชอบวิ่ง ชอบปีนป่าย รอบ ๆ บริเวณบ้าน วิ่งขึ้นวิ่งลงบันได อยากรู้ อยากเห็น สนใจสิ่งแวดล้อม ที่ใดมีช่องมีรูที่สามารถใช้นิ้วแหย่ได้มักจะใช้นิ้วแหย่เล่น ไม่รู้จักว่าอะไรเป็นอันตรายต่อตนเอง เด็กวัยนี้จึงได้รับอุบัติเหตุอยู่เสมอ เด็กชอบหยิบ คั่ว ดึง ขว้างปา ถีบรถสามล้อ ชอบนั่งรถเที่ยวดูสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว ผู้เลี้ยงเด็กควรเข้าใจ และดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันอุบัติเหตุให้กับเด็ก อุบัติเหตุที่พบบ่อยมีดังต่อไปนี้

2.1 การพลัดตกหกล้ม วัยเด็กเล็ก มักเกิดจากความประมาทของผู้ดูแลเด็ก และ ความซุกซน เด็กชอบเล่นจินตนาการ เลียนแบบพฤติกรรมที่เด็กพบเห็นมาจากโทรทัศน์ โดยปกติ เด็กชอบเลียนแบบ เด็กจะแสดงออกด้วยความท้าทาย ทำให้ตกจากที่สูงและหกล้ม มีบาดแผล ฟกช้ำ ห้อเลือด หัวโน ข้อเท้าแพลง กระดูกหัก อาจได้รับบาดเจ็บบริเวณสมอง ทำให้สมองได้รับความกระทบกระเทือนจนถึงขั้นหมดสติ หรือเสียชีวิตได้

2.2 น้ำร้อนลวก เด็ก ๆ มักซุกซน ไม่รู้จักระมัดระวัง บางครั้งอาจวิ่งไปชนกระติก น้ำร้อน กาต้มน้ำร้อน หรือขณะผสมน้ำอุ่นใส่อ่างให้ลูกอาบ กาน้ำร้อนอาจหลุดมือแล้วหกรดเด็ก

2.3 สารพิษต่าง ๆ เด็กอาจได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกายโดยการกิน การหายใจ สูดดม เข้าไปผ่านเข้าทางผิวหนัง วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธี ทำให้มีปริมาณสารพิษสะสมในร่างกายมาก จนถึงระดับ ทำให้เกิดเป็นพิษได้ อันตรายที่เกิดขึ้นในเด็กจะรวดเร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับชนิด และปริมาณของสารพิษ ระยะเวลาที่สารพิษเข้าไปสะสมในร่างกาย และอวัยวะที่ได้รับ

2.4 การเกิดบาดแผล เนื่องจากวัยเด็กเล็ก มักจะชอบเดินหรือวิ่ง ชอบปีนป่าย อยากรู้ อยากเห็น ไม่รู้จักการระมัดระวัง จึงอาจเกิดบาดแผลขณะหยิบจับสิ่งของ โดยเฉพาะอุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวเรือนควรเก็บให้พ้นจากมือเด็ก เช่น มีดต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งเชือกก็เคยมีปรากฏทัพนิ้วเด็กเล็ก ๆ ทำให้ขาด หรือกระดูกแตก จึงควรให้ความเอาใจใส่ ด้วยการระมัดระวัง ดูแล และเก็บข้าวของเครื่องใช้ที่เป็นอันตรายให้พ้นมือเด็ก

2.5 การจมน้ำ เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งเป็นอันตรายที่สามารถป้องกันได้ เด็ก ๆ อยากรู้ อยากเห็น ชอบเล่น ชอบทดลองและที่สำคัญคือ เด็ก ๆ ชอบเล่นน้ำ อ่างเก็บน้ำ ในห้องน้ำ มักจะทำให้เด็กสนใจ อยากลงไปเล่น จึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ อย่าประมาท โดยอาจหาฝาปิด หรือล๊อคประตูห้องน้ำมิให้เด็กปีนลงไปเล่นน้ำได้ ไม่ปล่อยให้เด็กอาบน้ำ หรือว่ายน้ำที่สระน้ำตามลำพัง ควรดูแลความปลอดภัย เพราะเด็กอาจล้าลึกหรือเป็นตะคริว ทำให้เสียชีวิตได้

2.6 อุบัติเหตุจากการเล่น เนื่องจากวัยเด็กเล็ก โดยธรรมชาติตามวัย มักจะชอบ รื้อค้น ชุกชน อยู่ไม่นิ่ง จึงทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บ ได้แก่ การกระโดดบนเบาะโซฟา อาจกระโดดลงมาบนโต๊ะ ซึ่งทำด้วยกระจกทั้งแผ่น กระจกหักบาดแขน บาดขาของเด็กเป็นแนวยาว เด็กต้องทุกข์ทรมานจากการเย็บบาดแผล การเลือกเฟอร์นิเจอร์ภายในบ้านขณะที่มีลูกในวัยเด็กเล็ก ควรคำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก

3. ภัยอันตราย

ภัยอันตราย เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเล่นนอกบ้าน อุบัติเหตุ มักเกิดภายนอกบ้าน อุบัติเหตุที่พบบ่อยมีดังนี้ต่อไปนี้

3.1 ตกจากที่สูง หกล้ม เกิดจากความชุกชนจากการเล่นบทบาทสมมุติ หรือเล่นจินตนาการ เลียนแบบจากโทรทัศน์ ทำให้เด็กได้รับอันตรายจากการบาดเจ็บ เช่น หัวโน ฟกช้ำ กระดูกข้อเท้าแพลง บางครั้งอาจรุนแรงทำให้กระดูกหักได้

3.2 จากของมีคม เด็กไม่รู้จักระมัดระวังอันตราย ควรเก็บข้าวของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ เช่น มีด คัตเตอร์ กรรไกร เลื่อย และที่เปิดกระป๋อง เป็นต้น ของมีคมที่แตกหักควรทิ้งไป เพื่อป้องกันการบาดเจ็บ และอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก

3.3 แมลงหรือสัตว์มีพิษกัดต่อย แมลงและสัตว์มีพิษสามารถทำอันตรายเด็กและผู้ใหญ่ได้มีหลายชนิด ได้แก่ งู แมว สุนัข ตะขาบ ผึ้ง แมงป่อง ต่อ แตนและมด เป็นต้น อาการที่เกิดขึ้นอาจปวดบวมเล็กน้อย มีไข้ รุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ และปริมาณพิษที่ได้รับ

3.4 การจมน้ำ เนื่องจากวัยอนุบาลเด็กช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น ผู้เลี้ยงดูเด็กอาจประมาท ให้เด็กอาบน้ำตามลำพังอาจทำให้เด็กตกน้ำ จมน้ำและเสียชีวิต ควรระมัดระวังดูแลเด็กโดยเฉพาะไม่ควรให้เด็กอาบน้ำตามลำพัง

3.5 ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก หรือไฟฟ้าดูด จากความชุกชน ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเด็ก หรือความประมาทของผู้เลี้ยงดู เช่น การทำน้ำร้อนหก ลวก และราดใส่เด็ก การเผา

ขณะภายในบ้าน เด็กอาจนำไม้ขีด ไฟแช็ค หรือเทียนมาจุดไฟเล่น และเกิดอันตราย โดยไม่สามารถช่วยเหลือได้ทัน เป็นต้น

3.6 สิ่งแปลกปลอม เข้าหู ตา จมูก ปาก เกิดจากความซุกซนชอบทำหายและความอยากรู้อยากเห็น เด็กอาจหยิบลูกบิดใส่จมูก ใส่หู หรืออมเล่นในปาก อาจพลัดปลั่งเข้าไปอุดตันในหู จมูก และคอเด็ก นอกจากนี้การรับประทานผลไม้บางชนิด เช่น น้อยหน่า หรือละมุด เม็ดสีน อาจตกลงไปในคอเด็กและติดค้างบริเวณหลอดลม ปิดกั้นทางเดินหายใจ ทำให้เด็กหายใจไม่ออกและเสียชีวิตในที่สุด

3.7 สารพิษต่าง ๆ ควรเก็บในที่ที่เด็กไม่สามารถหยิบมาเล่นได้ โดยเก็บไว้ให้มิดชิด พ้นมือเด็ก และบอกถึงโทษของสารพิษเหล่านั้นให้เด็กทราบ เด็กจะรู้และเข้าใจว่าสารพิษ เหล่านี้มีอันตราย และไม่หยิบมาเล่น

3.8 อุบัติเหตุจากสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว และนก เป็นต้น สัตว์เหล่านี้นิยมเลี้ยงกันมาก สามารถก่อให้เกิดอันตรายกับเด็กได้ โดยเล่นกับสัตว์อย่างไม่ระมัดระวัง อาจถูกสัตว์กัดหรืออันตรายจากเห็บ และหมัดที่อาศัยอยู่ในตัวของสัตว์กัด ทำให้เป็นผื่นแดงและคันบริเวณผิวหนัง ที่สำคัญพบว่า เด็กถูกสุนัขที่เลี้ยงไว้หรือสุนัขจรจัด ขย้ำและกัดจนเป็นแผลเหวอะหวะ สร้างความเจ็บปวดจากแผล และส่งผลต่อสภาพจิตใจเด็กเป็นอย่างมาก ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงไม่ควรประมาท ควรระมัดระวังป้องกันเด็กให้ห่างไกลจากสัตว์เลี้ยง

3.9 อุบัติเหตุจากยานพาหนะ ยานพาหนะก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กมีมากมายหลายชนิด ได้แก่ รถไฟ รถยนต์ รถเมล์ รถสามล้อ รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ เรือ ฯลฯ อุบัติเหตุอาจเกิดจากรถคว่ำ หรือชนกัน ถูกรถชนหรือพลัดตกมาจากยานพาหนะ อันตรายที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพียงเล็กน้อย หรืออาจเป็นบาดแผลใหญ่ ตกเลือด แขนขาหัก สมอองอาจได้รับความกระทบกระเทือน หรืออาจทำให้เสียชีวิตได้

สรุปได้ว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยต่าง ๆ มีสาเหตุจากสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น อุบัติเหตุที่เกิดจากภายในบ้านและอุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพแวดล้อมนอกร้าน เป็นต้น ผู้เลี้ยงดูเด็กควรระมัดระวังไม่อยู่ในความประมาท รู้จักเก็บและจัดอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกบ้านให้อยู่ในที่ที่เด็กไม่สามารถนำมาเล่นจนก่อให้เกิดอันตรายกับตนเองได้ การดูแลเรื่องความปลอดภัยจากสัตว์เลี้ยง โดยนำสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและระวังไม่ให้เด็กไปเล่นคลุกคลีกับสัตว์อื่น โดยในขณะที่เด็กเล่นควรมีผู้ใหญ่ดูแลความปลอดภัย อันตรายที่เด็กได้รับจากอุบัติเหตุมีหลายประเภท แต่ละประเภททำให้เด็กได้รับบาดเจ็บ และอาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงต้องเป็นผู้มีความละเอียด รอบคอบ มองเห็นอันตรายที่

อาจจะเกิดขึ้นกับเด็ก ให้ความสนใจดูแล และระมัดระวังป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ดูแลเด็กให้อยู่ในสายตาไม่ปล่อยให้เด็กเล่นตามลำพัง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและการเกิดอุบัติเหตุในเด็กแต่ละวัย จะช่วยให้การเกิดอุบัติเหตุในเด็กลดน้อยลง ดังตารางที่ 8.1

ตารางที่ 8.1 อุบัติเหตุกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก

อายุ	พัฒนาการ	อุบัติเหตุกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก
แรกเกิด – 2 เดือน	เมื่อจับนอนคว่ำจะผงกศีรษะได้เล็กน้อย หันไปข้าง ๆ ได้ ขยับแขนขาได้	หายใจไม่ออก หน้าทากรจมลงไปกับหมอนหรือที่นอน
3 – 6 เดือน	คอเริ่มแข็งขึ้น เคลื่อนไหวได้ด้วยการคลาน เริ่มนั่งได้แต่ไม่ควรปล่อยให้ทิ้งไว้คนเดียว	ตกเตียง การกำวัตถุแน่น ๆ อาจทำให้ของเล่นบาดมือ หายหลังจากการนั่ง ศีรษะแขนขาติดที่ลูกกรงของเตียง
7 – 9 เดือน	ทารกสามารถนั่งเองได้ จับขวดนมเองได้ เริ่มคลาน	อาจหายหลังจากการนั่ง จึงไม่ควรปล่อยให้ทารกนั่งลำพังคนเดียวนาน ๆ การหยิบของขึ้นเล็ก ๆ เข้าปากอาจติดคอ ควรเก็บให้พ้นมือเด็ก การถูกน้ำร้อนลวกหรือไฟดูดจากการใช้นิ้วแหย่เล่น
10 – 12 เดือน	เด็กมีกล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้น ทำงานประสานกันได้ดี บางครั้งจับลูกกรงยืน ชอบปีนบันได ขึ้นเก้าอี้และโต๊ะ ชอบเกาะเหนี่ยวรั้งตนเองเพื่อยืน	ตกบันได โต๊ะเก้าอี้ล้มทับ แขนขา ศีรษะติดลูกกรง ตกเตียง ล้มศีรษะฟาด ควรดูแลเด็กวัยนี้อย่างใกล้ชิดไม่ให้ปล่อยให้อยู่ตามลำพัง
1 – 2 ปี	เดินได้เก่งขึ้น วิ่งได้ สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว ชอบใช้นิ้วมือแหย่ตามร่องตามรูต่าง ๆ	ไม่ชอบเดิน ชอบวิ่ง จึงมักหกล้ม หรือบางครั้งสะดุดรองเท้าตนเองแล้วล้ม แหย่ปลั๊กไฟ สิ่งแปลกปลอมเข้าปากติดคอของร้อนหกรวดรดลำตัว

ตารางที่ 8.1 (ต่อ)

อายุ	พัฒนาการ	อุบัติเหตุกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก
2 – 3 ปี	วิ่งได้คล่อง ชอบเล่นซุกซน ชอบขึ้นขอบลงบันได เปิดปิดประตู ซี่จักรยานสามล้อ สนใจสัตว์เลี้ยง ชอบเล่นน้ำ	พลัดตกหกล้ม ตกบันได ประตุนีบ สัตว์เลี้ยงทำร้ายเพราะไปเหยียดสัตว์และจะเล่นกับสัตว์เลี้ยงแรง ๆ จักรยานล้ม จมน้ำ
3 – 4 ปี	ซุกซน ชอบผจญภัย ชอบความท้าทาย รีบร้อน ชอบปีนป่าย ชอบซี่จักรยานสามล้อ ปิดเปิดลิ้นชัก	พลัดตกหกล้ม บาดแผลจากการเล่น เช่น มีด กรรไกร และลิ้นชักหนีบ เป็นต้น
4 – 5 ปี	ชอบเล่นนอกบ้านกับเพื่อน ๆ ปีนป่าย ซี่จักรยาน เล่นฟุตบอล เล่นน้ำ	วิ่งชนกัน อันตรายจากถนน ตกต้นไม้ ตกน้ำ จมน้ำ
5 – 6 ปี	คล่องแคล่วว่องไว อยู่ไม่นิ่ง ชอบความท้าทาย ชอบผจญภัย ชอบทดลองอยากรู้ อยากเห็น ชอบลองผิดลองถูก ซี่จักรยาน 2 ล้อได้	พลัดตกหกล้ม บาดแผลจากของมีคม อันตรายจากถนน จมน้ำ ล้มกระแทก และชนกัน จักรยานล้ม หรือชนกัน

ที่มา (กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2531, หน้า 242)

จากตารางสรุปได้ว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กับวัย พ่อแม่และผู้ดูแลเด็กควรมีความรู้ และความเข้าใจพัฒนาการเด็ก จะช่วยให้สามารถดูแล และป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด จากรายงานการวิจัย เรื่อง “การศึกษาการเฝ้าระวังและจัดการความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในเด็ก ระบุว่า “การจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่ง ปีละมากกว่า 1,400 – 1,600 ราย อันดับสองจากการจมน้ำเสียชีวิตปีละ 700 – 900 ราย สาเหตุสำคัญคือ สภาพแวดล้อมผู้ดูแลเด็กจึงควรเฝ้าระวังและคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก (อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์, 2549ข, หน้า 6)

อุบัติเหตุและอันตรายจากการเล่น

นอกจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยต่าง ๆ ดังกล่าวในตอนต้น ทำให้เด็กได้รับอันตรายบาดเจ็บ และเสียชีวิต อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2548, หน้า 17 – 28) ได้กล่าวถึงอุบัติเหตุและอันตรายในเด็กจากการเล่นจากงานวิจัยเรื่องอุบัติเหตุในเด็กโครงการวิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยในเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กต้องบาดเจ็บมารับการตรวจรักษาในห้องฉุกเฉินคือ การพลัดตกหกล้ม การจลาจล บาดเจ็บจากการถูกตีแม่แรง บาด การบาดเจ็บจากการถูกกระแทก ชน การบาดเจ็บจากสัตว์กัด และการบาดเจ็บจากความร้อน กลุ่มเสี่ยงที่เกิดการบาดเจ็บในเด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุน้อยกว่า 5 ขวบ ร้อยละ 45 ของการบาดเจ็บในเด็กเกิดขึ้นที่บ้าน ร้อยละ 23 เกิดบนถนน และร้อยละ 18 เกิดที่โรงเรียน

ผลิตภัณฑ์อันตรายที่พบว่าเป็นสาเหตุของการบาดเจ็บได้บ่อย คือผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องโครงสร้างบ้านและเฟอร์นิเจอร์หลัก ยานพาหนะ สัตว์ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุนัข) และของเล่น การบาดเจ็บจากของเล่น พบว่า การบาดเจ็บที่รุนแรงมักเกิดจากเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นของเล่นที่ใช้ยิง ปืนอัดลม ปืนลูกดอก ของเล่นที่ทำให้เคลื่อนที่ได้เร็ว รถหัดเดิน และจักรยานของเล่นทารก กุ้งกิ้ง ของเล่นชิ้นเล็กที่ทำให้เกิดการอุดตันทางเดินหายใจเด็ก ของเล่นมีสายยาวซึ่งอาจรัดพันคอเด็ก และของเล่นมีคมทั้งหลาย เป็นต้น การเล่นที่ทำให้เด็กได้รับอุบัติเหตุและอันตรายมีดังต่อไปนี้

1. เครื่องเล่นสนาม

จากการศึกษาของโครงการวิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยในเด็กพบว่าการบาดเจ็บจากเครื่องเล่นต่าง ๆ ในสนามเด็กเล่นคิดเป็นร้อยละ 1.47 ของการบาดเจ็บทั้งหมดในเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีที่มารับการตรวจที่ห้องฉุกเฉิน เมื่อประมาณการทั้งประเทศคาดว่าจะมีเด็กบาดเจ็บจากเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นปีละ 34,075 ราย การบาดเจ็บชนิดนี้มักเกิดขึ้นในเด็กอายุ 5 – 12 ปี สาเหตุร้อยละ 44 เกิดจากกระดานลื่นร้อยละ 33 เกิดจากชิงช้า นอกจากนั้นเกิดจากเครื่องปืนปาย ม้าหมุน และอื่น ๆ การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการบาดเจ็บของแขนขา ใบหน้า และศีรษะ การบาดเจ็บที่รุนแรง ที่พบบ่อยคือ กระดูกหักของแขนหรือข้อมือ และการบาดเจ็บศีรษะ สถานที่ที่เกิดการบาดเจ็บมักเกิดในบริเวณโรงเรียน หมู่บ้าน หรือในเขตชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่

ในปี พ.ศ. 2545 – 2547 มีการรายงานการเสียชีวิตของเด็ก 6 รายในโรงเรียนในเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น เป็นการตายจากชิงช้าล้มทับ

ศีรษะ 4 ราย เครื่องเล่นปีนป่ายลัมทับ 1 ราย และลูกโลกซึ่งเป็นเครื่องเล่นชนิดหมุนลัมทับเกิดการบาดเจ็บช่องท้องเสียชีวิต 1 ราย ทั้ง 6 รายพบว่าเครื่องเล่นไม่ได้รับการยึดติดฐานราก พื้นสนามแข็งไม่ดูดซับพลังงาน ผู้เล่นไม่เล่นตามวิธีที่ควรปฏิบัติและไม่มีผู้ดูแลขณะเล่น

การป้องกันการบาดเจ็บจากเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นจะต้องประกอบด้วยเครื่องเล่นที่ปลอดภัย พื้นสนามที่ดูดซับพลังงานได้ดี การติดตั้งที่ถูกวิธีไม่ลัมทับเด็ก การทะนุบำรุง และการฝึกอบรมผู้ติดตั้งและผู้ดูแลเด็กขณะเล่น

เครื่องเล่นที่ปลอดภัยควรมีหลักเกณฑ์เบื้องต้นดังนี้

1. อุปกรณ์เครื่องเล่นสนามต้องได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับอายุและพัฒนาการเด็กโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ปี) และเด็กวัยเรียน (7 – 12 ปี)
2. เพื่อป้องกันการบาดเจ็บจากการตกและก่อให้เกิดการบาดเจ็บที่รุนแรงของศีรษะและสมอง ระยะเวลาสูงจากพื้นสนามถึงพื้นยกระดับของเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนไม่ควรเกิน 1.20 เมตร และสำหรับเด็กวัยเรียนไม่ควรเกิน 1.5 เมตร
3. ในกรณีเครื่องเล่นสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนมีความสูงของพื้นยกระดับที่มีความสูงมากกว่า 50 เซนติเมตร หรือเครื่องเล่นสำหรับเด็กวัยเรียนที่มีความสูงมากกว่า 75 เซนติเมตรจะต้องมีราวกันตกหรือผนังกันตก
4. การออกแบบบันได และราวบันไดชนิดต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงระยะก้าว ระยะโหน การกำมือ เพื่อยึดเหนี่ยวของเด็กในวัยต่าง ๆ
5. เพื่อป้องกันศีรษะติดและกุดการหายใจ ช่องต่าง ๆ ต้องเล็กเกินกว่าศีรษะจะลอดเข้าไปได้ หรือใหญ่พอที่ศีรษะไม่เข้าไปติดค้าง คือช่องต้องมีขนาดน้อยกว่า 9 เซนติเมตรหรือมากกว่า 23 เซนติเมตร
6. เพื่อป้องกันเท้าหรือขาเข้าไปติด พื้นที่ดินหรือวิ่งจะต้องมีช่องว่างไม่เกิน 3 เซนติเมตร
7. เพื่อป้องกันนิ้วเข้าไปติด โดยการเหยงหรือลอด จะต้องไม่มีช่องว่างที่มีขนาด 0.5 เซนติเมตร ถึง 1.2 เซนติเมตร
8. เพื่อป้องกันการบาดเจ็บจากการชนกระแทก อุปกรณ์เคลื่อนไหว เช่น ชิงช้า ที่นั่งต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่แข็ง
9. นอต สกรู ที่ใช้ในการยึดเครื่องเล่นสนาม จะเป็นระบบกันคลาย ต้องออกแบบให้ซ่อนหัวนอต หรือปลายตัดหัวนอตที่มีส่วนยื่นไม่เกิน 8 มิลลิเมตร

10. วัสดุที่ใช้ต้องไม่เป็นพิษและมีสารโลหะหนักเจือปนไม่เกินกว่าค่ามาตรฐานในของเล่น

2. พื้นสนาม

พื้นสนามเป็นปัจจัยความปลอดภัยที่สำคัญมากที่สุด พื้นสนามที่ดีต้องประกอบด้วยวัสดุอ่อนนุ่ม ดูดซับพลังงานได้คือ ทวาย พื้นทวายต้องมีความหนาไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร สำหรับเครื่องเล่นสูงไม่เกิน 1.20 เมตร หากเครื่องเล่นสูงเกินกว่าที่กำหนด พื้นทวายต้องมีความหนาไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร นอกจากทวายแล้วพื้นสนามที่ดีอาจทำด้วยยางสังเคราะห์ หรือวัสดุอื่นที่มีการทดสอบแล้ว พื้นสนามที่แข็งแรง เช่น ซีเมนต์ อิฐสนาม ก้อนกรวด ยางมะตอย ทวายอัดแข็ง พื้นหญ้าธรรมชาติ จะมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บศีรษะรุนแรง พื้นที่ปลอดภัยต้องคำนึงถึงการวางผังความหนาแน่น พื้นที่ว่าง ทิศทางของเครื่องเล่นการใช้งาน ระยะห่างของเครื่องเล่นและชนิดของเครื่องเล่น การออกแบบพื้นที่ปลอดภัย ต้องคำนึงถึงพื้นที่การตก ระยะว่างอิสระ และพื้นที่การสัญจรพื้นที่การตก ต้องไม่มีสิ่งกีดขวางอันจะก่อให้เกิดอันตราย เมื่อเด็กตกจากเครื่องเล่นระยะปลอดภัยคือ 1.50 เมตร โดยรอบเครื่องเล่นที่มีพื้นยกระดับสูงเกินกว่า 60 เซนติเมตร จะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางใด ๆ

การติดตั้งเครื่องเล่นสนามต้องสามารถรับแรงสูงสุดที่กระทำต่อตำแหน่งที่ออกแบบสำหรับใช้งาน ต้องไม่เกิดการพลิกคว่ำ เียง เลื่อน หรือเคลื่อนตัวได้ ความแข็งแรงในการยึดหรือผังฐานของเครื่องเล่นสนาม ถือเป็นหัวใจสำคัญในการติดตั้ง เครื่องเล่นสนามแต่ละชนิดจะถูกออกแบบฐานรากที่มีขนาดความลึกที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับน้ำหนักและแรงที่กระทำในเครื่องเล่นสนามนั้น ๆ สำหรับการตรวจสอบและบำรุงรักษา ให้มีการตรวจสอบสนามเด็กเล่นและอุปกรณ์เครื่องเล่นสนามทุกวันพร้อมบันทึกเป็นหลักฐานทุก 3 เดือน โดยเจ้าหน้าที่ในสถานที่ที่ทำการติดตั้ง และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญทางวิศวกรรม ตรวจสอบและบันทึกเป็นหลักฐานทุก 1 ปี ผู้ดูแลเด็กต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ในการเล่น การใช้เครื่องเล่น การระวังการบาดเจ็บ และการปฐมพยาบาล โดยสัดส่วนผู้ดูแลเด็กเล็กเท่ากับ 1 : 20

3. ปีนอัลดม

ของเล่นชนิดปีนมีหลายประเภท เช่น ปีนอัลดม ปีนลูกดอก ปีนเหรียญ และปีนลูกบอล เป็นต้น ของเล่นเหล่านี้อาจเป็นอันตรายต่อตาเด็กได้ การบาดเจ็บที่ตาเกิดได้จากแรงกระสุนกระแทกที่ลูกตา ทำให้เกิดเลือดออกในช่องลูกตา บางรายอาจก่อให้เกิดต้อกระจกตามมา บางรายกระสุนอาจทะลุฝังในลูกตาหรือกล้ำเนื้อตา บางรายเกิดการแตกของลูกตา ต้องผ่าตัดควักลูกตา

ทิ้งไป ได้มีการกำหนดมาตรฐานของเล่นที่เป็นลักษณะปืนที่ยิงได้ (ปืนอัดลม ปืนลูกดอก ปืนลูกบอล) โดยได้กำหนดความแรงไว้ไม่เกินมาตรฐานความปลอดภัยที่จะเป็นของเล่นได้ เช่น มาตรฐานยุโรป กำหนดให้กระสุนนิ่ม ยืดหยุ่นได้ดี ความแรงไม่เกิน 0.5 จูล ส่วนกระสุนแข็งต้องมีความแรงไม่เกิน 0.08 จูล มาตรฐานที่สองคือ มาตรฐานออสเตรเลีย ซึ่งเน้นการตรวจสอบพลังกำลังการทะลุทะลวง โดยได้ผลิตแผ่นเยื่ออะลูมิเนียมพอลิเมอร์มาตรฐานขึ้นมา และเมื่อนำของเล่นประเภทยิงมีกระสุนมาตรวจสอบ หากกระสุนสามารถถูกยิงผ่านทะลุแผ่นเยื่อนี้ไปได้ ของเล่นชิ้นนั้นไม่สามารถขายได้ ในประเทศไทยกระทรวงอุตสาหกรรมได้ควบคุมมาตรฐานความปลอดภัยของเล่นชนิดปืนโดยใช้มาตรฐานเดียวกับยุโรป ปืนอัดลมเป็นปืนพลาสติก มีลูกกระสุนเป็นเม็ดพลาสติกกลมเล็ก ๆ กระสุนส่วนใหญ่เป็นสีเหลือง ปืนอัดลมทั่วไปสามารถยิงให้กระสุนเกิดความเร็วไม่น้อยกว่า 100 เมตรต่อวินาที หากกระสุนหนักประมาณ 1 กรัม การยิงจะเกิดแรง 10 จูล ซึ่งเกินมาตรฐานถึง 20 เท่า

4. วัตถุระเบิด พลุ ดอกไม้ไฟ

พลุและดอกไม้ไฟทำให้เกิดการบาดเจ็บที่มือ สูญเสียนิ้วมือ บาดเจ็บที่ตา ทำให้ตาบอด บาดเจ็บที่ใบหน้าทำให้เกิดแผลเป็น หรือไฟไหม้ทั้งตัวทำให้สูญเสียชีวิตได้ การป้องกันอันตรายอันเกิดจากพลุและดอกไม้ไฟที่สำคัญคือไม่ให้เด็กเล่นพลุหรือดอกไม้ไฟ ควรป้องกันโดยบอกถึงโทษและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเล่นพลุและดอกไม้ไฟ

5. รถหัดเดิน

เด็กอายุประมาณ 6 เดือน เป็นช่วงวัยที่เด็กเริ่มนั่งได้ พ่อแม่มักซื้อรถหัดเดินเพื่อต้องการให้ลูกออกกำลังกายและฝึกเดิน เมื่อเด็กอยู่ในรถหัดเดินจะสามารถเคลื่อนที่ได้ไกลเกินกว่าพัฒนาการตามอายุ เด็กจะสามารถเรียนรู้สิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น เพลิดเพลินกับการเคลื่อนไหวไปไกล ๆ สนุกสนานกับการวิ่งชนกำแพง ในประเทศแคนาดา ออสเตรเลียและบางรัฐในสหรัฐอเมริกา ได้มีกฎหมายห้ามจำหน่ายรถหัดเดิน ในบางรัฐมีจำหน่ายพร้อมคำเตือนอันตรายแก่ผู้ซื้อ ในประเทศไทยหาซื้อได้อย่างเสรี หนึ่งในสามของเด็กที่ใช้รถหัดเดินจะได้รับบาดเจ็บ โดยเฉพาะการบาดเจ็บสมองที่รุนแรงส่วนใหญ่เกิดจากการใช้รถหัดเดิน ซึ่งอาจพลัดตกหกล้มจากที่สูงหรือการพลิกคว่ำ เมื่อเคลื่อนที่ผ่านพื้นที่มีความต่างระดับ นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 10.8 ของเด็กที่ใช้รถหัดเดินเป็นประจำ จะมีพัฒนาการด้านการเดินช้ากว่าเด็กที่ไม่ได้ใช้

6. รองเท้าสเก็ต

รองเท้าสเก็ต หมายถึง รองเท้าที่มีลูกล้อติดอยู่ 4 ล้อ ล้อหน้าสองล้อ ล้อหลังอีกสองล้อ ล้อมีขนาดใหญ่แข็งแรง ไม่สามารถพับเก็บได้ ตัวสเก็ตอาจแยกออกจากรองเท้า เวลาเล่นผู้เล่นต้องใส่รองเท้าธรรมดาก่อนและนำรองเท้าสเก็ตมายึดติด

รองเท้าลูกล้อดัดแปลงมาจากรองเท้าสเก็ต (roller skate) มีรูปทรงที่เบรียวสามารถเก็บลูกล้อแล้วยังเดินเล่นได้เหมือนรองเท้าไปเที่ยว ลูกล้อมีขนาดเล็กกว่า แข็งแรงทนทานน้อยกว่ารองเท้าสเก็ต

สมาคมเวชศาสตร์ฉุกเฉิน ประเทศสหรัฐอเมริกา (America college of emergency physicians) ได้รายงานผู้บาดเจ็บเป็นเด็ก 1 ราย อายุ 5 ขวบ ใส่รองเท้าลูกล้อเดินในห้างสรรพสินค้า ขณะที่พ่อแม่เผลอเด็กดึงลูกล้อออกมาและลื่นไหลเล่น เกิดหกล้มศีรษะกระแทกพื้น เด็กไม่สลบจึงพากลับบ้าน หลังกลับบ้านเด็กนอนหลับไปประมาณ 2 ชั่วโมง แล้วตื่นขึ้นมามีอาการอาเจียนหลายครั้งติดต่อกัน แม่จึงพามาตรวจ แพทย์สังเกตอาการพบว่าไม่ดีขึ้นจึงทำการเอกซเรย์คอมพิวเตอร์สมอง ไม่พบอาการเลือดออกในสมองรุนแรง แต่พบว่าสมองได้รับความกระทบกระเทือน สาธารณสุขสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ผู้ผลิตรายใหญ่เริ่มพบการบาดเจ็บในเด็กจำนวนมาก มีคำเตือนห้ามเด็กวัยก่อนเรียนเล่นในโรงเรียนและในห้างสรรพสินค้า

การเล่นรองเท้าสเก็ตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเด็กที่มีอายุน้อย เช่น เด็กวัยก่อนเรียนซึ่งจะมีอันตราย และมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บสูงกว่าเด็กวัยอื่น ควรป้องกันโดยให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่ปลอดภัย และส่งเสริมพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พ่อแม่สามารถเลือกของเล่นที่เหมาะสมกับวัยและทำลายความสามารถของเด็กแทนการเล่นรองเท้าสเก็ตได้

7. ของเล่นที่ทำให้ขาดอากาศหายใจ

ของเล่นที่เป็นอันตรายต่อเด็กเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กขาดอากาศหายใจ มีดังต่อไปนี้

7.1 ของเล่นชิ้นเล็ก ในเด็กอายุน้อยกว่า 3 ขวบ มักพบว่าได้รับอันตรายจากของเล่นเล็ก ๆ เด็กอายุ 4 เดือน มีความสุขกับการใช้ปากอม ดูด สิ่งของต่าง ๆ ที่เด็กคว้า หรือหยิบจับได้ จึงมักนำของเล่นเข้าปากเพื่อดูด อม ควรป้องกันไม่ให้เด็กหยิบของเล่นเข้าปาก เพราะเด็กอาจสำลักทำให้อุดตันทางเดินหายใจ ของเล่นของเด็กช่วงวัยนี้จึงไม่ควรมีความกว้างน้อยกว่า 3.71 เซนติเมตร

7.2 กิ่งกึ่ง ของเล่นเขย่าเสียงดังกิ่งกึ่ง (rattle) เด็กทารกอายุ 4 เดือน จะสามารถกำมือแล้วเขย่าไปมา เกิดมีเสียงดังกิ่งกึ่ง มีหลายแบบ ทั้งแบบวงกลม วงแหวน มีด้ามถือ หรือมีเส้นสายยาวผูกกับแปล เวลาที่เด็กไขว่คว้าจะมีเสียง จึงช่วยพัฒนาด้านการใช้ประสาทสัมผัสเป็นอย่างดี แต่ถ้ากิ่งกึ่งออกแบบไม่ถูกต้องเหมาะสม หรือมีความแข็งแรงไม่เพียงพอแตกหักง่าย เด็กนำเข้าปากจะเกิดการสำลัก และอุดตันหลอดลม จึงไม่ควรนำของเล่นที่มีขนาดเล็กกว่า 3.71 เซนติเมตร (1.25 นิ้ว) และมีความยาวสั้นกว่า 5.17 เซนติเมตร (2.25 นิ้ว) มาให้เด็กเล่นเพราะเด็กอาจสำลักและทางเดินหายใจอุดตันได้

การอุดตันทางเดินหายใจ จะทำให้สมองขาดออกซิเจนอย่างกะทันหัน ซึ่งมีเวลาเพียง 4-5 นาที ที่สมองจะทนอยู่ได้ ถ้านานกว่านี้ก็จะเกิดภาวะสมองตาย ซึ่งไม่สามารถรักษาให้กลับคืนสู่ปกติได้ การเลือกของเล่นกิ่งกึ่งที่มีด้ามยาว ถ้าด้ามมีขนาดเล็ก ในขนาดที่เด็กเอาเข้าปากได้จะสามารถแทงคอเด็ก ทำให้อาเจียน สำรอกเอาอาหาร ที่กินเข้าไปอยู่ในกระเพาะออกมา ก่อให้เกิดการสำลักเข้าหลอดลม อุดตันทางเดินหายใจได้ ควรเลือกกิ่งกึ่งที่มีความแข็งแรงคงทน ไม่แตกเปราะง่าย ไม่มีด้ามยาวมากพอจะรบกวนคอเด็ก ไม่ผลิตโดยวัสดุ มีพิษ ไม่มีสีหลุดลอกง่าย และต้องผ่านการตรวจสอบรับรองมาตรฐานการผลิตโดยกระทรวงอุตสาหกรรม

7.3 ลูกโป่ง ลูกโป่งเป็นของเล่นที่เด็ก ๆ ชอบ มีหลากสีหลายแบบ สร้างความตื่นเต้น ตื่นตา ตื่นใจ และความสนุกให้กับเด็ก ๆ แต่ในความสุขและน่าตื่นเต้นนั้น สร้างความเสี่ยงต่ออันตรายอีกด้วย อันตรายจากการอุดตันทางเดินหายใจจากเศษลูกโป่งแตก หรือลูกโป่งที่ยังไม่ได้เป่า ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้รายงานการตายของเด็กจากลูกโป่งถึง 110 ราย ในเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2544 เด็กส่วนใหญ่ที่ตายอายุน้อยกว่า 6 ขวบ เด็ก ๆ มักเป่าลูกโป่งเอง โดยในขณะที่เป่านั้นจังหวะที่เด็กต้องการหายใจเข้าเพื่อเติมลมในปอดนั้นจะต้องดูดอากาศเข้าอย่างแรง โดยมีลูกโป่งจ่ออยู่ที่ริมฝีปาก ทำให้เกิดโอกาสที่ลูกโป่งจะถูกดูดเข้าไปในปากและลงไปหลอดลม บางครั้งเด็กนำลูกโป่งที่ยังไม่ได้เป่าเข้าปากแล้วอมไว้หรือเคี้ยวเล่น การผลอของเด็กขณะวิ่งเล่นซุกซน อาจทำให้สำลักลูกโป่งที่อมไว้เข้าปอด เกิดการอุดตันทางเดินหายใจได้ นอกจากนี้เศษลูกโป่งที่แตกแล้ว ก่อให้เกิดอันตรายได้เช่นกัน คือการนำเศษลูกโป่งมายืดออกไว้ที่ริมฝีปากและเป่า ในจังหวะหายใจเข้าเศษลูกโป่งอาจจะถูกดูดเข้าไปในปากและสำลักลงหลอดลม หรือการนำเศษลูกโป่งแตกอมเคี้ยวในปาก การป้องกันอันตรายคือไม่อนุญาตให้เด็ก ๆ อายุต่ำกว่า 8 ขวบเล่นลูกโป่งที่ยังไม่เป่า ห้ามเด็กอมลูกโป่ง หรือนำลูกโป่งเข้าปาก เก็บเศษลูกโป่งที่แตกทันทีอย่าให้เด็กนำมาเล่น อย่าให้เด็กเล่นลูกโป่งใกล้หน้าใกล้ตา เพราะหาก

เกิดการแตก แรงระเบิดจะเป็นอันตรายต่ออวัยวะหน้าและตาได้ ขณะเล่นลูกโป่งผู้ใหญ่ควรอยู่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และในเด็กวัยก่อนเรียน ผู้ใหญ่ต้องเป็นคนเป่าลูกโป่งให้เด็กเท่านั้น

8. ของเล่นแปลกประหลาด

มีของเล่นนำเข้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีนมีลักษณะเป็นตุ๊กตาตัวเล็ก มีความสามารถในการดูดและอมน้ำ เมื่อนำไปแช่น้ำสามารถขยายได้มากกว่า 200 เท่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้เคยทดสอบเจ้าตัวดูดน้ำพบว่า มีความคงทนต่อน้ำย่อย หมายถึง ไม่ถูกกัดกร่อนโดยน้ำย่อย แต่สามารถขยายตัวได้แม้อยู่ในน้ำย่อย หากเด็กกลืนลงกระเพาะอาหารและลำไส้จะสามารถขยายตัวและอุดตันลำไส้ได้ อาจสำลักเข้าสู่หลอดลม อาจขยายทำให้เกิดการอุดตันหลอดลมและยากต่อการนำออก เป็นอันตรายถึงชีวิตได้

9. ของเล่นเสียงดัง

เสียงของของเล่นเป็นอันตรายต่อเด็ก โดยเฉพาะเด็กอายุน้อยกว่า 5 ปี เพราะช่องหูของเด็กวัยนี้มีขนาดเล็กและกำลังเจริญให้สมบูรณ์ขึ้น จึงทำให้เสียงที่ผ่านเข้ามาเพิ่มความดังสูงขึ้นอีกถึง 30 เดซิเบล ดังตารางที่ 8.2

ตารางที่ 8.2 ประเภทของเล่นกับระดับเสียง

ประเภทของเล่น	ระดับเสียง (เดซิเบล)
ของเล่นประเภทไซโลโฟนที่ระยะห่าง 1 ฟุต	129
ของเล่นประเภท กลอง แตร กีตาร์ กิ่งกริ่ง	122
เครื่องเป่า ทรัมเป็ต	95
ของเล่นประเภทโทรศัพท์	123 – 129
ของเล่นที่มีการขยายเสียง	เกิดเสียงได้สูงถึง 135
ของเล่นประเภทปืน	เกิดเสียงได้สูงถึง 150

ที่มา (อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์, 2548, หน้า 29)

จากตารางพบว่า ประเภทของเล่นเสียงดัง มีผลรบกวนต่อโสตประสาทของเด็ก ผู้ใหญ่ควรเลือกของเล่นเด็กให้เหมาะกับวัย อย่าซื้อของเล่นที่มีเสียงดังให้ ถ้าไม่แน่ใจลองเปิดเสียงฟังซ้ำ ๆ หูตัวเองว่าดังมากน้อยเพียงใด ของเล่นประเภทเกมคอมพิวเตอร์ รถยนต์ ตุ๊กตาบีบให้มีเสียง พบว่ามีความดังเกินกว่า 100 เดซิเบล ซึ่งหากได้ยินนาน ๆ ซ้ำ ๆ ประสาทการได้ยินจะเสียหายได้

ในประเทศไทย กระทรวงอุตสาหกรรมมีมาตรฐานควบคุมของเล่นเสียงดัง โดยกำหนดว่าของเล่นที่มีเสียงดังแบบไม่ต่อเนื่องแต่ละครั้ง เสียงดังไม่เกิน 1 วินาที ต้องมีระดับเสียงอยู่ที่ 105 – 110 เดซิเบล หากของเล่นก่อเสียงดังต่อเนื่อง เกินกว่า 1 วินาที ระดับเสียงจะถูกควบคุมไว้ที่ 75 – 85 เดซิเบล

สรุปได้ว่า ของเล่นสำหรับเด็กที่เด็กเล่นเพื่อความเพลิดเพลินและสนุกสนาน ควรเลือกของเล่นให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก บางครั้งพบว่าของเล่นเหล่านั้นแฝงไว้ด้วยอันตรายที่คาดไม่ถึง บางครั้งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ กับเด็ก และมีจำนวนของเล่นอีกไม่น้อยที่ก่อให้เกิดอันตรายกับเด็กถึงชีวิต การเลือกของเล่นสำหรับเด็ก จึงควรระมัดระวังโดยเลือกของเล่นที่ได้มาตรฐานรับรอง ไม่มีอันตรายทั้งประเภทสี ขนาด และรูปร่าง คำนึงถึงพัฒนาการ ควบคุมแอลกอฮอล์ และไม่ปล่อยให้เด็กเล่นตามลำพัง ย่อมเป็นการป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายจากการเล่นของเล่นสำหรับเด็กได้อย่างดี

การป้องกันอุบัติเหตุในเด็ก

การป้องกันอุบัติเหตุในเด็ก ควรแก้ไขและป้องกันจากสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น อันได้แก่ สาเหตุจากตัวเด็ก สาเหตุจากพ่อแม่พี่น้อง และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูควรตระหนักและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ให้มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ปราศจากอันตรายและอุบัติเหตุใด ๆ ที่จะส่งผลถึงสุขภาพเด็ก การป้องกันอุบัติเหตุในเด็กมีหลักและวิธีการดังต่อไปนี้ (สมทรง อินสว่าง, 2540, หน้า 385 - 387)

1. การป้องกันที่ตัวเด็ก

เนื่องจากเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุกับเด็ก จึงควรปฏิบัติดังนี้

1.1 พ่อแม่ควรสั่งสอนและแนะนำให้เด็กรู้จักระมัดระวังและป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เป็นอันตราย เช่น สอนให้รู้จักอันตรายจากไฟฟ้าและเครื่องใช้ไฟฟ้า สอนให้เด็กว่ายน้ำ สอนให้เด็กระมัดระวังรถบนถนนและการข้ามถนนที่ปลอดภัย เช่น ข้ามสะพานลอย เป็นต้น

1.2 ครูเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยสั่งสอนแนะนำให้ได้รู้จักระมัดระวังอันตราย ซึ่งการสอนที่ดีนั้น ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีและสอนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องของพัฒนาการและความต้องการของเด็ก เช่น การเล่านิทาน และการเล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น

2. การป้องกันที่พ่อแม่พี่น้องของเด็ก

พ่อแม่พี่น้องเด็ก เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กการป้องกันอุบัติเหตุให้กับเด็ก สามารถทำได้ดังต่อไปนี้

2.1 พ่อแม่ควรมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาการเด็กและความสามารถของเด็กวัยต่าง ๆ โดยธรรมชาติเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง ชอบความเสี่ยง ความท้าทาย ซึ่งส่งผลให้เด็กได้รับอุบัติเหตุ

2.2 เด็กที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต มักจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายกว่าเด็กปกติ จึงควรได้รับการดูแลและเอาใจใส่เป็นพิเศษ

2.3 ไม่ปล่อยให้เด็กให้อาบน้ำหรืออยู่ในห้องน้ำอยู่ตามลำพัง เด็กอาจลื่นหรือจมน้ำได้

2.4 ไม่อนุญาตให้เด็กไปเล่น บริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำคลอง ใกล้บ่อน้ำหรือสระน้ำ ใกล้ถนนหรือทางรถไฟ

2.5 ในกรณีที่เด็กเล่นหรืออยู่ในที่อาจเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ง่าย พ่อ แม่ หรือผู้ดูแลเด็ก จะต้องเพิ่มความระมัดระวังดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ ได้แก่ บริเวณใกล้ประตูทางเข้าออกในบ้าน หรือบริเวณบันไดบ้าน

2.6 ควรระมัดระวังไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพัง เพราะเด็กอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกข่มขืน หรือถูกทารุณทางเพศ

3. การป้องกันที่สภาพแวดล้อม

ผู้ใหญ่ควรดูแลเอาใจใส่ และป้องกันอุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

3.1 การปรับปรุงโครงสร้างส่วนประกอบของบ้านให้ปลอดภัย เช่น ระเบียงบ้านควรมีลูกกวาง หรือราวบันไดที่ได้มาตรฐาน มีความแข็งแรง ทนทาน เด็กไม่สามารถลอดหลุด หรืออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของเด็กไม่สามารถติดค้างได้

3.2 สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านต้องอยู่ในสภาพปลอดภัยไม่มีมุมแหลม พื้นบ้านต้องไม่ลื่น ห้องน้ำ ห้องนอน เติงนอนต้องได้มาตรฐาน ไม่มีสิ่งของที่อาจทำให้เด็กได้รับอันตราย เช่น ของแหลมคม และของแตกหักชำรุด เป็นต้น

3.3 ควรจัดเก็บสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ยา เวชภัณฑ์ ควรเก็บไว้ในตู้ยา และมีฉลากยาชัดเจน ยาฆ่าแมลง สารพิษต่าง ๆ ควรเก็บในที่ปลอดภัย เด็กไม่สามารถหยิบมาเล่นได้ สิ่งของเครื่องใช้ที่ชำรุด แตกหักหรือหมดอายุ ควรนำไปกำจัดให้ถูกวิธี เช่น กระจกยาฆ่าแมลง ถ้วยไฟฉาย แก้ว จาน และชามกระเบื้อง เป็นต้น

3.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีทางม้าลาย สะพานลอย ฝัาดูแล ระวังสภาวะแวดล้อมที่อาจเป็นอันตราย เช่น เสไฟฟ้า สะพานชำรุด สนามหรือบริเวณที่เด็กวิ่งเล่นเป็นหลุมเป็นบ่อ หรือผู้พิการใช้การไม่ได้ บุคคลในชุมชนควรช่วยกันดูแล

สรุปได้ว่า อุบัติเหตุในเด็กเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในปริบทาเนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยของนักสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง อยากรู้อยากเห็น สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว อุบัติเหตุในเด็กมักเกิดจากเหตุผลเหล่านี้ ผู้ใหญ่มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก เพื่อตอบสนองความต้องการตามวัย หมั่นตรวจดูความปลอดภัยของอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน ภายในโรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ ห้างสรรพสินค้า สถานที่ท่องเที่ยว ให้คำแนะนำเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น จากรายงานพิเศษของจอร์จตัน อ้นปก และ นวลจันทร์ สกุลไทย (2549, หน้า 7) กล่าวว่า “ผลิตภัณฑ์ที่เสี่ยงต่อการบาดเจ็บของเด็กมีหลายอย่าง เช่น ถังน้ำ เสี่ยงต่อการจมน้ำ เบาะ ที่นอน หมอน พูก ผ้าห่ม เสี่ยงต่อทารกขาดอากาศหายใจ หากนอนคว่ำ ปีนอัดลม เสี่ยงต่อการถูกกระสุนกระเด็นเข้าตา ซึ่งเกิดปีละกว่า 9,000 ราย ผู้ใหญ่ควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ ไม่ละเลยที่จะดูแลและป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก ช่วยให้เกิดความปลอดภัย เจริญเติบโตดี และมีความสุข

สรุป

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของพัฒนาการมากบ้าง น้อยบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วเด็กมักประสบอุบัติเหตุจากการเล่นซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็ก ผู้ใหญ่จึงต้องทำหน้าที่อย่างหนักในการดูแลและป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุที่รุนแรง อันจะทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บ ทุกข์ทรมาน พิกัดหรือเสียชีวิต ซึ่งอุบัติเหตุสามารถป้องกันได้ด้วยการเพิ่มความใส่ใจกับการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ควรดูแลรักษาสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ควรร่วมมือกันดูแลความปลอดภัยให้เด็ก การใช้ อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในบ้าน การทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่ออยู่โรงเรียน ครูและผู้ปกครองควรดูแลเอาใจใส่ให้เด็กปลอดภัย ปราศจากภาวะเสี่ยงอันตรายจากอุปกรณ์หรือเครื่องเล่นต่าง ๆ แนะนำวิธีการเล่น การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างถูกวิธี เช่น การเล่นชิงช้า การเล่นราวไต่ การเล่น

น้ำหมุน และการเล่นเครื่องปั้นปาย เป็นต้น นอกจากนี้ควรเป็นตัวอย่างที่ดี ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตระหนักถึงความสำคัญของการหลีกเลี่ยงจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การดูแลเลือกซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงมาตรฐานของการนำไปใช้ ได้แก่ เตียนนอนเด็ก รถหัดเดิน และของเล่นต่าง ๆ สำหรับเด็ก เช่น ลูกโป่งของเล่นกรู๊กริ้ง ปืนอัดลม และของเล่นเสียงดัง เป็นต้น เพื่อช่วยลดอัตราเสียงอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก ช่วยให้การเกิดอุบัติเหตุในเด็กลดลง เด็กจะได้พัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพอย่างเต็มที่ ไม่ต้องประสบปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจ อันเป็นผลมาจากการได้รับอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุ